

СЛОВО 2018 РОКУ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ ВИМІР

Статтю присвячено популярній у світі соціолінгвістичній акції “вибір слова року”, яка щорічно відбувається на сайтах відомих словників. Проаналізовано прикметник toxic, обраний Оксфордським словником англійської мови (Oxford English Dictionary) ключовим словом 2018 року. Вивчено лексико-семантичні особливості слова року, розглянуто випадки найчастотніших варіантів його лексичної сполучуваності з іменниками, а також наведено приклади контекстуального вживання прикметника toxic. Окрім того, здійснено спробу дослідження механізмів впливу важливих сфер життя англосовного суспільства (політики, економіки, екології, соціальних та міжособистісних відносин) на вибір користувачів Оксфордського словника англійської мови у 2018 році.

Ключові слова: соціолінгвістика, слово року, Оксфордський словник англійської мови, лексико-семантичні особливості, лексична сполучуваність.

На сучасному етапі розвитку цивілізації помітні соціально-історичні події та істотні зміни у політиці, економіці, культурі, побуті, міжособистісній комунікації знаходять своє пряме відображення на вербальному рівні. Мова як динамічна система покликана фіксувати різноманітні перетворення та явища в соціумі у певний історичний період за допомогою розмаїтого арсеналу мовних засобів. З огляду на це, у сучасному мовознавстві особливої значущості набувають дослідження соціальних чинників, які впливають на функціонування мови та відображаються у її структурі, що, у свою чергу, є предметом соціолінгвістики та лінгвістичної антропології. Нинішні дослідження вербальних особливостей та соціальних аспектів у їх взаємодії ґрунтуються на працях фундаторів соціологічного напрямку у мовознавстві А.Мейє, Ж.Вандрієса, В.Матезіуса, Б.Гавранека, Т.Фрінгса, Е.Сепіра, Б.Ворфа, В.Лабова, Д.Хаймса та інших. Радянські науковці також зробили вагомий внесок у розвиток соціолінгвістичної концепції, приміром слід згадати дослідження Л.С.Щербі, О.О.Шахматова, І.О.Бодуєна де Куртене, М.Я.Марра, В.М.Жирмунського, С.Д.Поливанова, О.С.Мельничука, В.М.Русанівського, Ю.О.Жлуктенка.

Наразі лінгвісти аналізують мову не лише як інструмент комунікації чи засіб обміну інформацією, оскільки насправді комунікація є не просто передаванням інформації від адресанта до адресата, від мовця до слухача, від автора до читача, а впливом на духовний світ, почуття і розум особистості як суспільно активної істоти. Саме як духовно-синергетичне явище у соціальному та особистісному вимірах активно вивчають мову сучасні дослідники [Саплін, 2011, с. 3]. Відтак, з'явилися праці вітчизняних та зарубіжних авторів, у фокусі уваги яких перебуває соціолінгвістика як окрема мовознавча галузь: С.В.Кириленко [2016], Г.П.Мацюк [2008], Л.Ніколаєнко [2012], Ю.Ю.Саплін [2011], Н.П.Шумарова [2012], М.Данесі [2016], J.Holmes & N.Wilson [2017], I.Piller [2016], G.Williams [2018] тощо. На думку О.Д.Швейцера, “до соціолінгвістичних досліджень входять як вивчення впливу соціальних чинників на

функціональне використання мови в процесі мовленнєвої комунікації, так і аналіз впливу цих чинників на саму структуру мови, їхнє відображення в мовній структурі. До того ж досліджуються не лише зв'язки між мовою і об'єктивними соціальними чинниками, але й відображення в мові і мовленнєвій діяльності суб'єктивних соціальних чинників, таких, як соціальні настанови і соціальні цінності” [Швейцер 2012, с. 69].

Отже відзначимо, що будь-які мовні модифікації чи інновації слід розглядати не ізольовано, а лише в контексті економічних, політичних, соціальних, культурних процесів, що стають особливо актуальними в епоху глобалізації та постійних мовних контактів. Зважаючи на безперечний зв'язок між суспільними трансформаціями та їх віддзеркаленням у мові, насамперед в її лексичній системі, особливо помітною у наш час виглядає соціолінгвістична акція “вибір слова року”, яка щорічно відбувається у ряді європейських країн та США. Акція стартувала у 1971 році у Німеччині, де Товариство Німецької Мови вперше обрало прикметник *aufmüppig* (непокірний) словом року. З 1977 р. “слово року” стало обиратися щорічно, з 1991 р. до акції доєднали вибір “антислова року”, а з 2008 р. – “молодіжного слова року”. У англomовному середовищі обрання слова року є досить репрезентативним дослідженням, оскільки саме головне слово року відображає зміни та настрої в суспільстві, вподобання та пріоритети його членів. Обрання слова року проводиться такими поважними інституціями, як American Dialect Society, Global Language Monitor, а також на сайтах словників Oxford English Dictionary, Merriam Webster Collegiate Dictionary, Collins Dictionary. Нині подібні акції все частіше привертають увагу не лише соціологів, психологів, істориків, культурологів, але й мовознавців, даючи їм надзвичайно плідний матеріал для дослідження. Наприклад, для опису лексики, яка фіксує історично, політично, соціально, економічно, культурно значущі події сучасності, російською авторкою Т.М.Шмельовою запропоновано термін “ключове слово поточного моменту”. Спираючись на її тлумачення, основними ознаками, характерними для ключових слів поточного моменту, є текстова, лексична та граматична. Текстова ознака виявляється у частотності вживання певного слова, лексична полягає у можливості метафоричного використання слова, а граматична виявляє дериваційний потенціал слова [Шмелева 2009, с. 63].

Вагомою рисою слів року є той факт, що вони не обов'язково мають бути лексичними інноваціями, натомість можуть мати конвенціональний зміст і бути частиною мовного узусу. Вибір ключового слова року демонструє зміни у мовній картині світу, що відбулися у масовій свідомості носіїв певної мови протягом певного проміжку часу, найчастіше року. За О.С. Іссерс, “слова року можна уявити індикаторами соціальних змін, маркерами динамічної системи цінностей” [Іссерс 2014, с. 49].

Отже, **мета** дослідження полягає в комплексному вивченні популярної нині акції “вибір слова року” у лінгвістичному руслі. Вибір такого напрямку дослідження зумовлений незначною кількістю сучасних лінгвістичних праць у цьому аспекті, адже опубліковано лише поодинокі статті на матеріалі російської мови [Іссерс 2014; 2015; Мельник, Кирова 2018; Стекольниковна 2016].

Об'єктом аналізу є прикметник *toxic*, що був обраний у результаті цієї соціолінгвістичної акції на сайті Оксфордського словника англійської мови. **Предметом** розгляду постають лексико-семантичні характеристики та комбінаторні властивості прикметника *toxic*, визначеного ключовим словом 2018 року.

Для досягнення поставленої мети використовується низка **методів лінгвістичного аналізу**. Метод опису та спостереження вжито для систематизації мовного матеріалу в синхронії. Завдяки аналізу лексикографічних джерел та словникових дефініцій класифікуються та інтерпретуються лексичні значення прикметника *toxic* та встановлюються його лексико-семантичні варіанти. Дистрибутивний аналіз спрямований на визначення комбінаторних властивостей прикметника *toxic*. Контекстуально-інтерпретаційний метод застосовано для з'ясування семантичних особливостей прикметника *toxic* в сучасній англійській мові. **Матеріал дослідження** отриманий методом суцільної вибірки із сучасних лексикографічних джерел та релевантних інтернет-сайтів.

Насамперед варто зазначити, що для нашого дослідження був обраний сайт одного з найповажніших академічних словників – Оксфордського словника англійської мови. Згідно з повідомленням на сайті (<http://www.oed.com/>) прикметник *toxic*, що бере свій початок від латинського *toxicus* (*toxicum*), який, у свою чергу, походить від грецького *toxikón* (смертельна отрута для просочення стріл), було визначено словом 2018 року. Укладачі словника наголошують, що у 2018 році більше ніж 45% користувачів порівняно з минулими роками переглядали сторінки зі значенням цього прикметника, а також цікавилися іменниками, що сполучаються з ним.

Аналіз лексикографічних джерел дозволяє стверджувати, що прикметник *toxic* має наступні лексико-семантичні варіанти:

1. *Containing or being poisonous material especially when capable of causing death or serious debilitation (toxic hazard, toxic waste, toxic chemical, toxic radioactive gas);*
2. *Very unpleasant or unacceptable (toxic partner, toxic relationship);*
3. *Extremely harsh, malicious, or harmful (toxic sarcasm);*
4. *Used in business to describe a loan or other financial agreement which causes very serious business problems for a bank or financial organization (toxic debt, toxic mortgage).*

(<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/toxic>, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/toxic>)

Спочатку прикметник *toxic* уживався лише у своєму первинному лексичному значенні (див. № 1), але з часом семантична структура розширилася вторинними значеннями (див. № 2, 3, 4) у різних контекстах.

Зауважимо, що до основної групи іменників, з якими найчастіше утворював лексичні сполуки прикметник *toxic*, належать: *chemical, substance, waste, algae, air, masculinity, environment, relationship, culture* (<https://en.oxforddictionaries.com/word-of-the-year/word-of-the-year-2018>). Деякі словосполучення з ключовою лексемою *toxic* стають актуальними у контексті конкретної події, яка сколихнула громадськість. Так, безумовним є факт найчастотнішого вживання прикметника *toxic* у зв'язку з

отруєнням родини колишнього російського розвідника Сергія Скрипаля та його доньки Юлії. Зокрема, словосполучення *toxic substance* неодноразово використовувалося з метою опису подій у британському Солсбері: “*The cabinet’s most pressing problem is how to formulate a political response if the trail – once again – leads back to Moscow. In previous eras, it might have been possible for rogue elements to lay their hands on toxic substances. But it is now unlikely that any operation to murder a defector could originate in Russia without a degree of official permission*” (<https://www.theguardian.com/uk-news/2018/mar/07/russian-spy-police-appeal-for-witnesses-as-cobra-meeting-takes-place>). Окрім того, іншою важливою лексичною сполукою прикметника з іменником є *toxic chemical* для позначення нервово-паралітичної отруйної речовини новачок, якою ймовірно отруїли родину Скрипалів: “*The international watchdog said on Thursday that its team could confirm the findings of the United Kingdom relating to the identity of the toxic chemical that was used in Salisbury and severely injured three people*” (<https://www.ft.com/content/0a58e65c-3e41-11e8-b7e0-52972418fec4>). Словосполучення з ключовим компонентом *toxic* (*toxic hotspot*, *toxic nerve agent*, *toxic poison*, *toxic level*) періодично потрапляли на шпальти світових медіа у 2018 році. Приклади контекстуального вживання прикметника *toxic* у поєднанні з іменниками наведено нижче:

1. *toxic hotspot*: “*Skripal poisoning: Salisbury toxic hotspots clean-up begins*” (<https://www.bbc.com/news/uk-43833582>);
2. *toxic nerve agent*: “*Britain’s prime minister Theresa May said that it is highly likely that it was either a state-sponsored attack or that Russia let another group – terrorists, for example, or organized crime – acquire a military-grade toxic nerve agent*” (<https://www.theverge.com/2018/3/19/17139338/sergei-skripal-poison-russian-spy-uk>);
3. *toxic poison*: “*Skripal’s poisoning obviously parallels the 2006 assassination of Alexander Litvinenko with another a rare and highly toxic poison, polonium-210*” (https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/03/20/why-did-russia-poison-one-of-its-ex-spies-in-britain/?noredirect=on&utm_term=.3f15e879fd80);
4. *toxic level*: “*Toxic levels of the nerve agent used to attack Sergei Skripal and his daughter could still be present at «hot spots» around Salisbury*” (<https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/salisbury-nerve-agent-novichok-sergei-skripal-latest-russia-yulia-defra-a8313366.html>).

Варто зауважити, що в сучасному світі принципового значення набуває питання захисту навколишнього середовища від забруднення токсичними речовинами. У зв’язку з цим частотними є випадки лексичної сполучуваності прикметника *toxic* з іменниками зі сфери екології (*toxic chemical*, *toxic waste*, *toxic algae*, *toxic air*). Метою цих номінацій є схарактеризувати сучасний стан речей в екологічних питаннях: “*Toxic chemicals threaten our water, air, land and ultimately the health of all living beings. Many are knowingly released into the environment, causing disease, mutation and stunted fertility. Even newborn babies enter the world contaminated with poisonous chemicals inherited from their mothers. The slow accumulation of such substances in the environment, food chain and our bodies is a serious problem*” (<https://www.greenpeace.org/archive-eu-unit/en/campaigns/chemicals/>). Не можна не відзначити того факту, що

словосполучення *toxic air*; *toxic emissions* також належать до неодноразово вживаних, оскільки висвітлюють актуальну проблему забруднення повітря токсичними речовинами та його шкідливого впливу на людський організм: “*Air pollution is an invisible but dangerous threat to children’s health. Toxic emissions can damage children’s growth and leave them with lasting health problems*” (<https://www.unicef.org.uk/publications/child-health-breath-of-toxic-air/>); “*The study found that more than 90% of the world’s young people – 1.8 billion children – are breathing toxic air, storing up a public health time bomb for the next generation*” (<https://www.theguardian.com/environment/2018/oct/29/air-pollution-worlds-children-breathing-toxic-air-who-study-finds>). У подібному контексті розглядається також колокація на еко-тематику *toxic algae*. Зокрема, у ЗМІ повідомляється про збільшення кількості синьо-зелених водоростей на озері Верхньому у США, що може бути яскравим свідченням токсичності цієї водної артерії для довкілля і, як наслідок, загрози для всієї туристичної індустрії Сполучених Штатів у майбутньому: “*Algae blooms are a natural occurrence, but certain species can be toxic. While the species of algae found in Lake Superior can become toxic, Dr. Sterner said, tests showed that none of its commonly occurring toxins were found in hazardous concentrations*” (<https://www.nytimes.com/2018/08/29/science/lake-superior-algae-toxic.html>).

Як було вже зазначено вище, у більшості випадків слово *toxic* знаходить своє мовне втілення у низці вторинних значень, які уможливаються внаслідок семантичного зміщення: “*toxic has truly taken off into the realm of metaphor, as people have reached for the word to describe workplaces, schools, cultures, relationships and stress*” (<https://edition.cnn.com/2018/11/14/uk/oxford-dictionary-word-of-the-year-toxic-gbr-intl/index.html>). Прикметник *toxic* набуває метафоричного значення у таких словосполученнях, як *toxic masculinity*, *toxic relationship*, *toxic environment*, *toxic culture*, демонструючи широкі комбінаторні властивості. До прикладу, словосполучення *toxic legacy* з’явилося у заголовку до статті *Toxic legacy for my generation* (<https://edition.cnn.com/2018/02/09/opinions/our-fast-growing-national-debt-is-toxic-legacy-for-my-generation-opinion-grasso/index.html>), у якій йдеться про дефіцит бюджету США та величезні борги американського уряду, які, ймовірно, доведеться повертати наступним поколінням.

Термін *toxic masculinity*, що вперше з’явився у 80-ті роки минулого століття у праці психолога Шеферда Білса, став по-справжньому популярним і увійшов до активного лексику носіїв англійської мови лише в останні декілька років завдяки феміністичному руху “Я Теж” (“MeToo”). Токсичну маскуліність (*toxic masculinity*) можна визначити як сукупність стереотипних рис сильної статі, серед яких надмірна рішучість, нахабність, агресія, що призводять до чоловічого домінування у суспільстві, ненависті до жінок, гомофобії, сексизму. У сучасному світі ця психологічна концепція викликає значний суспільний резонанс та стає предметом соціально-психологічних дискусій. Так, всесвітньвідомий чоловічий бренд Gillette створив нову рекламу, змінивши головний слоган своєї кампанії із “*the best a man can get*” на “*the best a man can be*”. Таким чином, фокус уваги змістився з чоловіка як споживача на чоловіка як особу-творця. Автори рекламного ролика звернулися до чоловіків із закликом поводитися гідно та адекватно реагувати на випадки харасменту

щодо жінок. Лексична сполука *toxic masculinity* стала широкоживаною на тлі звинувачень у сексуальних домаганнях та скандалу навколо голлівудського продюсера Гарві Вайнштейна, які спричинили бурхливі соціальні флешмоби та акції-протести: *“To connect this all to Weinstein, he is only the latest perpetuation of the dangers of toxic masculinity, the most recent example of what happens when men like him are allowed to make or break women’s careers. Men like him devalue women by treating them solely as sex objects, making them vulnerable and belittled”* (<http://fairfieldmirror.com/front-page-spotlight/weinstein-embodies-toxic-masculinity/>). Окрім колокації *toxic masculinity* у наведеному нижче прикладі використано лексичну сполуку *toxic behaviour*, яка є контекстуальним синонімом *toxic masculinity* і слугує тій же меті: *“Toxic masculinity refers to harmful behaviour and attitudes commonly associated with some men, such as the need to repress emotions during stressful situations, and to act in an aggressively dominant way... One of the ways that masculinity sometimes manifests is through toxic behaviour which ultimately ends in violence, and that violence either is enacted on men themselves, or on other people”* (<https://www.independent.co.uk/life-style/toxic-masculinity-definition-what-is-boys-men-gillette-ad-behaviour-attitude-girls-women-a8729336.html>).

Особливу увагу необхідно звернути на характерну особливість слів року, яка полягає в їх здатності окреслювати суспільні преференції та виконувати роль дороговказів у певний історичний проміжок часу. Так, словосполучення *toxic environment* (*toxic work environment, toxic workplace environment*) неодноразово вживалося у порівняльному значенні у 2018 році щодо шкідливих умов праці, що мають безпосередній вплив на фізичний та психічний стан робітників: *“A toxic work environment can’t be created unless it has fertile ground to take root in, and the values and ethics of a company’s leaders play a large role in that. HR departments must regularly assess all employees on an individual basis and look for instances of discriminatory beliefs, lack of accountability, hostile leadership styles, retaliation and information guarding. With an infrastructure that doesn’t tolerate these behaviors, it becomes much simpler to steer clear of a toxic workplace environment”* (<https://online.pointpark.edu/business/toxic-work-environment-infographic/>). Розширення лексичного значення прикметника *toxic* відбувається у випадку з колокацією *toxic culture*, яка експлікує подібну до згаданої раніше ситуацію психологічного дискомфорту на робочому місці: *“A job with a boss that barked orders and refused to listen to suggestions. A job where the environment was one of blame and finger-pointing, or even worse, no communication at all. There are a variety of reasons why you might hate the thought of going to work. And all of these reasons are a result of the company culture. The only thing worse than being trapped in a toxic culture, is being the leader of a toxic culture... and not knowing what to do about it”* (<https://www.fmgleading.com/insights/overcoming-toxic-culture>).

Лексична сполука *toxic relationship* та пов’язані з нею словосполучення *toxic partner, toxic person* є прикладами метафоричного вживання прикметника *toxic* у сполученні з іменниками. Згадані словосполучення використовуються для позначення руйнівних стосунків між чоловіком та жінкою, як у наступному прикладі: *“By definition, a toxic relationship is a relationship characterized by behaviors on the part of the toxic partner that are emotionally and, not infrequently, physically damaging to their partner.*

While a healthy relationship contributes to our self-esteem and emotional energy, a toxic relationship damages self-esteem and drains energy” (<https://www.healthscopemag.com/health-scope/toxic-relationships/>). Окрім того, ідея дискомфорту у стосунках вербалізується за рахунок словосполучення *gaslighting relationship*: “*Gaslighting relationships, or toxic relationships, are those in which your partner—a friend, a co-worker, or even a spouse—manipulates you into believing that their problems and issues are caused by you*” (<https://hackspirit.com/toxic-relationship-signs/>).

Слова року, які щорічно обираються на сайтах різноманітних словників або ж відомими лінгвістичними організаціями, ілюструють найбільш важливі поняття, явища чи процеси в суспільстві конкретного історичного періоду. Комбінаторні властивості прикметника *toxic* (ключового слова 2018 року за версією Оксфордського словника англійської мови) виявляються у його здатності найчастіше сполучатися з такими іменниками, як *chemical, substance, waste, algae, air, masculinity, environment, relationship, culture*. Отримані таким чином лексичні сполуки відображають вагомі трансформації в культурній, політичній, економічній, екологічній та соціально-повоєвих сферах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Иссерс О. С. В поисках общего словаря: дискурсивные практики новейшего времени через призму проектов “слово года”. *Политическая лингвистика*. Омск, 2014. № 4 (50). С. 48-53.
2. Иссерс О. С. От серьезного – до смешного: игровой потенциал российского слова года. *Политическая лингвистика*. Омск, 2015. № 4 (54). С. 25-31.
3. Кириленко С.В. Процессы формирования понятийного аппарата социолингвистики: автореф. дис. канд. филол. наук. М., 2016. 21 с.
4. Мацюк Г.П. До витоків соціолінгвістики: Соціологічний напрям у мовознавстві. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 212 с.
5. Мельник Ю.А., Кирова А.В. Креативизация лексикона русского языка новейшего времени: “слово года”. *Неофилология*. 2018. Т. 4. № 16. С. 46-53.
6. Ніколасенко Л. Еволюція переходу від соціолінгвістики до соціології мови: соціально-групова структура суспільства в дзеркалі соціальної структури мови. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія*. 2012. № 3. С. 16-26.
7. Саплін Ю. Ю. Соціальні аспекти лексичної семантики: автореф. дис. д-ра филол. наук. К., 2011. 38 с.
8. Стекольников Н. В. Слово как знак времени (социолингвистический аспект). Вестник ВГУ. Серия “Лингвистика и межкультурная коммуникация”. Воронеж, 2017. № 1. С. 27-31.
9. Швейцер А.Д. Современная социолингвистика: Теория, проблемы, методы. М.: Книжный дом ЛИБРОКОМ, 2012. 176 с.
10. Шмелева Т.М. Кризис как ключевое слово текущего момента. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/krizis-kak-klyuchevoe-slovo-tekuschego-momenta>.
11. Шумарова Н.П. Социолингвистика Украины: постсоветский период. *Вопросы языкознания*. 2012. № 6. С. 123-138.
12. Danesi M. Language, Society, and New Media: Sociolinguistics Today. Routledge; Taylor & Francis Group, 2016. 330 p.
13. Holmes J., Wilson N. An Introduction To Sociolinguistics. Routledge. Taylor & Francis Group. Fifth Edition. London & New York, 2017. 53 p.
14. Piller I. Linguistic Diversity And Social Justice. An Introduction To Applied Sociolinguistics. Oxford University Press, 2016. 271 p.
15. Williams G. Sociolinguistics: A Sociological Critique. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=QG5uDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT13&dq=sociolinguistics&ots=OqxHVnKdbr&sig=sFwa6NOKydv_a_b60cIT_nV7A15M&redir_esc=y#v=onepage&q=sociolinguistics&f=false

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. <https://www.bbc.com/news/uk-43833582>
2. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/toxic>.
3. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/toxic>
4. <https://edition.cnn.com/2018/11/14/uk/oxford-dictionary-word-of-the-year-toxic-gbr-intl/index.html>
5. <https://edition.cnn.com/2018/02/09/opinions/our-fast-growing-national-debt-is-toxic-legacy-for-my-generation-opinion-grasso/index.html>
6. <https://en.oxforddictionaries.com/word-of-the-year/word-of-the-year-2018>
7. <http://fairfieldmirror.com/front-page-spotlight/weinstein-embodies-toxic-masculinity/>
8. <https://www.fmgleading.com/insights/overcoming-toxic-culture>
9. <https://www.ft.com/content/0a58e65c-3e41-11e8-b7e0-52972418fec4>
10. <https://www.greenpeace.org/archive-eu-unit/en/campaigns/chemicals/>
11. <https://hackspirit.com/toxic-relationship-signs/>
12. <https://www.healthscopemag.com/health-scope/toxic-relationships/>
13. <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/salisbury-nerve-agent-novichok-sergei-skripal-latest-russia-yulia-defra-a8313366.html>
14. <https://www.independent.co.uk/life-style/toxic-masculinity-definition-what-is-boys-men-gillette-ad-behaviour-attitude-girls-women-a8729336.html>
15. <https://www.nytimes.com/2018/08/29/science/lake-superior-algae-toxic.html>
16. <https://online.pointpark.edu/business/toxic-work-environment-infographic/>
17. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/mar/07/russian-spy-police-appeal-for-witnesses-as-cobra-meeting-takes-place>
18. <https://www.theguardian.com/environment/2018/oct/29/air-pollution-worlds-children-breathing-toxic-air-who-study-finds>
19. <https://www.theverge.com/2018/3/19/17139338/sergei-skripal-poison-russian-spy-uk>
20. <https://www.unicef.org.uk/publications/child-health-breath-of-toxic-air/>
21. https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/03/20/why-did-russia-poison-one-of-its-ex-spies-in-britain/?noredirect=on&utm_term=.3f15e879fd80

Стаття надійшла до редколегії 05.04.2019

**Karpova K. S., PhD., Assistant Prof.
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv**

WORD OF 2018: LINGUISTIC ASPECT

The article is devoted to popular sociolinguistic event 'A Word of the Year', which takes place annually on web-sites of famous dictionaries (Oxford English Dictionary, Collins English Dictionary, Merriam-Webster's English Dictionary, Cambridge Dictionary of the English Language) and well-known linguistic institutions (American Dialect Society, Global Language Monitor, Australian National Dictionary Centre, Society of the German Language). In English-speaking environment Oxford English Dictionary as one of the first dictionaries to launch 'A Word of the Year' list chooses a word or expression which have attracted a particular interest of its readers over the last twelve months. Every year hundreds of candidates are discussed online and a particular word is chosen to reflect the mood and preoccupations of a specific year as well as signify its potential as a word of cultural significance. The adjective toxic, chosen by Oxford English Dictionary as key word of 2018, is under linguistic

analysis in present research. Firstly, we study lexical and semantic peculiarities of word of the year. Secondly, we investigate the most frequently-used patterns of its lexical combinability with nouns. According to online version of Oxford English Dictionary, among nouns, which regularly collocate with the target adjective toxic, the following should be paid attention to: chemical, substance, waste, algae, air; masculinity, environment, relationship, culture. Finally, we exemplify the contextual usage of adjective toxic in modern English. Moreover, we dwell on the mechanisms of influence of key spheres of life in English-speaking world (politics, economy, ecology, social and interpersonal relations) on users' choice in 2018.

Keywords: sociolinguistics, word of the year, Oxford English Dictionary, lexical and semantic peculiarities, lexical combinability.

REFERENCES

1. Issers, O.S. (2014). V poiskakh obshchego slovaria: diskursivnye praktiki noveishogo vremeni cherez prizmu proektov "slovo goda". Politicheskaiia lingvistika, № 4(50), 48-53.
2. Issers, O.S. (2015). Ot serioznogo do smeshnogo: igrovoi potentsial rossiiskogo slova goda. Politicheskaiia lingvistika, № 4(54), 25-31.
3. Kirilenko, S.V. (2016). Protsessy formirovaniia poniatiinogo apparata sotsiolingvistiki. Avtoref. diss.... kand. filol.nauk. Moskva.
4. Matsiuk, H.P. (2008). Do vytokiv sotsiolingvistyky: sotsiologichniy napriam u movoznavstvi. Lviv: Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka.
5. Melnik, Yu. A., Kirova, A.V. (2018). Kreativizatsiia leksikona russkogo yazyka noveishogo vremeni: "slovo goda". Neofilologiiia, T. 4. № 16, 46-53.
6. Nikolaenko, L. (2012). Evolyutsiia perekhodu vid sotsiolingvistyky do sotsiologii movy: sotsialno-grupova struktura suspilstva v dzerkali sotsialnoi struktury movy. Visnyk KNU imeni Tarasa Shevchenka, № 3, 16-26.
7. Saplin, Yu. Yu. (2011). Sotsialni aspekty leksychnoi semantyky. Avtoref. diss.... dok. filol.nauk. Kyiv.
8. Stekolnikova, N.V. (2017). Slovo kak znak vremeni (sotsiolingvisticheskii aspekt). Vestnik VGU, № 1, 27-31.
9. Shveitser, A.D. (2012). Sovremennaia sotsiolingvistika: Teoriia, problemy, metody. Moskva: Knizhnyi dom LIBROKOM.
10. Shmeliova, T.M. (2009). Krizis kak kliuchevoe slovo tekushchego momenta. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/v/krizis-kak-klyuchevoe-slovo-tekushchego-momenta>.
11. Shumarova, N.P. (2012). Sotsiolingvistika Ukrainy: postsovetskii period. Voprosy yazykoznaniiia, № 6, 123-138.
12. Danesi, M. (2016). Language, Society, and New Media: Sociolinguistics Today. Routledge; Taylor & Francis Group.
13. Holmes, J., Wilson, N. (2017). An Introduction To Sociolinguistics. Routledge. Taylor & Francis Group. Fifth Edition. London & New York.
14. Piller, I. (2016). Linguistic Diversity And Social Justice. An Introduction To Applied Sociolinguistics. Oxford University Press.
15. Williams, G. (2018). Sociolinguistics: A Sociological Critique. Retrieved from https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=QG5uDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT13&dq=sociolinguistics&ots=OqxHVnKdbr&sig=sFwa6NOKyDva_b60cIT_nV7A15M&redir_esc=y#v=onepage&q=sociolinguistics&f=false